

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง*

The application of good governance for management

a case study of Bangnamphueng subdistrict administrative organization

วรรณวนัช เรืองหุ่น**

Wanwanat Ruangnun

6414832070@ruemail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง จำนวน 48 คน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ระบบการทำงาน กลยุทธ์การบริหารงาน ทักษะ บุคลากร ค่านิยมร่วม โครงสร้างองค์กร และรูปแบบการบริหารงานตามลำดับ โดยที่ระบบการทำงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลยุทธ์การบริหารงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอันดับรองลงมา อยู่ในระดับต่ำ (2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 2 ด้าน คือ หลักความมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด หลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมากตามลำดับ

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล; การบริหารงาน; องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง

Keywords: Good Governance; Management; Bangnamphueng Subdistrict Administrative Organization

---

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง

**นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

รัฐธรรมนูญในประเทศไทยมีระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ที่วางระเบียบปฏิบัติราชการเพื่อบริหารบ้านเมืองและสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมายและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบบริหารกิจการดังกล่าว ด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและให้โอกาสตรวจสอบได้ ตลอดจนขยายกิจการภาครัฐ ไปสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วทั่วถึงและเป็นธรรมในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542) นอกจากนี้ยังมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่ให้ความสำคัญกับหกหลักการดังกล่าว ซึ่งกล่าวถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเจ็ดประการด้วยกัน ประกอบด้วย เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยหลักการดังกล่าวเป็นหลักการสำคัญที่มีการนำมาใช้ในการบริหารงานในหน่วยงานราชการอย่างกว้างขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง เป็นหน่วยงานราชการหนึ่ง ซึ่งแบ่งโครงสร้างออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษาฯ และวัฒนธรรม กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองสวัสดิการสังคม โดยแต่ละกองปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การของบประมาณเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ การให้ตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญให้ประชาชนทราบ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การศึกษานี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง และศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในหน่วยงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

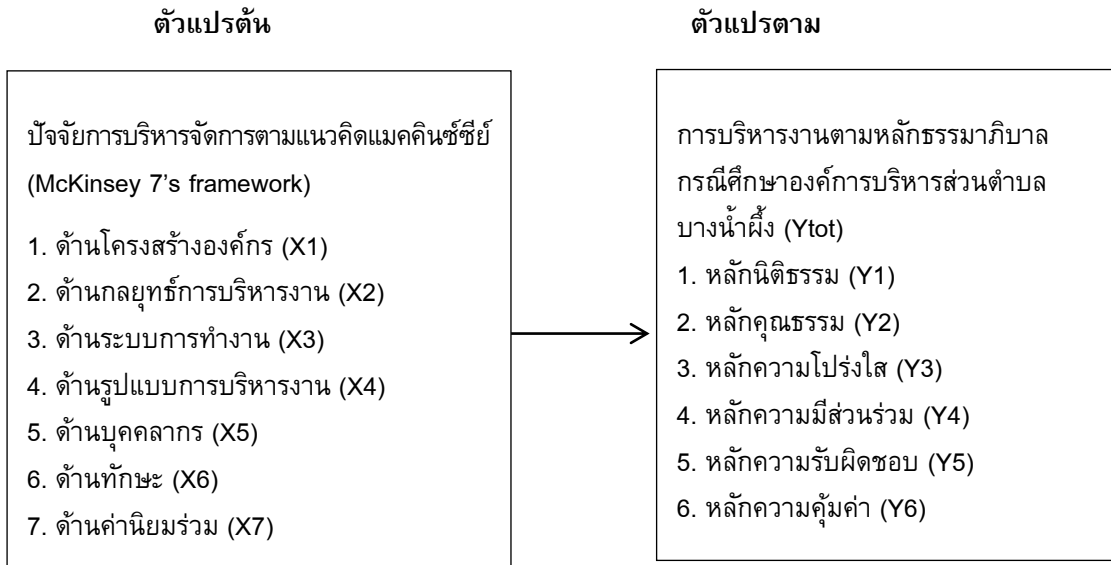
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง

สมมติฐานของการวิจัย

1. โครงสร้างองค์การมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
2. กลยุทธ์การบริหารงานมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
3. ระบบการทำงานมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

4. รูปแบบการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
5. บุคคลากรมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
6. ทักษะมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
7. ค่านิยมร่วมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ประชากรคือบุคลากรขององค์กรการบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง จำนวน 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และประเภทตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านกลยุทธ์การบริหารงาน ด้านระบบการทำงาน ด้านรูปแบบการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ด้านค่านิยมร่วม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ซึ่งแบบสอบถามในส่วนที่ 2-3 มีรูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert Scale (อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2565, หน้า 62-63) และได้กำหนดค่าของช่วงคะแนนตามช่วงนำหน้า 5 ระดับ ได้แก่ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย และ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ การประเมินคุณภาพแบบสอบถาม ใช้วิธีประเมินความแม่นยำตรงด้านเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) IOC อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับกันทั่วไปในระดับที่มากกว่า 0.60 และวิธีประเมิน

ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยมีระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.956 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในระดับที่มากกว่า 0.70 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentages) ในการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดระดับค่าเฉลี่ยเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก และค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.5 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

การทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธีการทดสอบสมมติฐานทางสถิติของ Pearson correlation โดยเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับความสัมพันธ์ระดับตัวแปร เพื่ออธิบายความสัมพันธ์และแปลความหมาย (Bartz, 1999 อ้างถึงในกนกวรรณ คุ่มพะเนียด, 2565, หน้า 21) มีดังนี้ ระดับ 0.81 - 1.00 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ระดับ 0.61 - 0.80 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ระดับ 0.41 - 0.60 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 0.21 - 0.40 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ระดับ 0.00 - 0.20 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	17	35.4
หญิง	31	64.6
รวม	48	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	10	20.8
30 – 39 ปี	15	31.3
40 – 49 ปี	12	25.0
50 - 60 ปี	11	22.9
รวม	48	100.0
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	27.1
ปริญญาตรี	28	58.3
สูงกว่าปริญญาตรี	7	14.6
รวม	48	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	22	45.8
10 – 19 ปี	13	27.1
20 – 29 ปี	6	12.5
30 ปีขึ้นไป	7	14.6
รวม	48	100.0
ประเภทตำแหน่งงาน		
ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	4	8.3
พนักงานส่วนตำบล	15	31.3
พนักงานจ้าง	29	60.4
รวม	48	100.0

จากตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.6 อายุของบุคลากรอยู่ระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.3 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.3 ประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.8 และประเภทตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานจ้าง คิดเป็นร้อยละ 60.4

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง จำแนกตามรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล	อันดับ
ด้านโครงสร้างองค์กร	4.10	.697	มาก	7
ด้านกลยุทธ์การบริหารงาน	4.38	.729	มาก	4
ด้านระบบการทำงาน	4.48	.748	มาก	2
ด้านรูปแบบการบริหารงาน	4.39	.581	มาก	3
ด้านบุคลากร	4.37	.666	มาก	5
ด้านทักษะ	4.31	.653	มาก	6
ด้านค่านิยมร่วม	4.51	.637	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.36	.673	มาก	

จากตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล บางน้ำผึ้งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.673) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด คือ ด้านค่านิยมร่วม ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.637) รองลงมาเป็นด้านระบบการทำงาน ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.748) ด้านรูปแบบการบริหารงาน ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.581) ด้านกลยุทธ์การบริหารงาน ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.729) ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.666) ด้านทักษะ ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.653) และน้อยที่สุดคือ ด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.697) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย โดยปัจจัยด้านค่านิยมร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านระบบการทำงาน ด้านรูปแบบการบริหารงาน ด้านกลยุทธ์การบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านทักษะ และด้านโครงสร้างองค์กรอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 3 ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
หลักนิติธรรม	4.51	.626	มากที่สุด
หลักคุณธรรม	4.49	.614	มาก
หลักความโปร่งใส	4.37	.645	มาก
หลักความมีส่วนร่วม	4.63	.526	มากที่สุด
หลักความรับผิดชอบ	4.63	.512	มากที่สุด
หลักความคุ้มค่า	4.58	.573	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.53	.582	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.582) และรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 2 ด้าน ได้แก่ หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.526) และหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.512) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ หลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.573) หลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.626) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด หลักคุณธรรม ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.614) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ หลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.645) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวแปร	ตัวแปรต้น							ตัวแปรตาม
	โครงสร้างองค์กร	กลยุทธ์การบริหารงาน	ระบบการทำงาน	รูปแบบการบริหารงาน	บุคลากร	ทักษะ	ค่านิยมร่วม	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (Y tot)
โครงสร้างองค์กร (X1)	1	.293**	.293**	.297**	.188*	.312**	.209*	.293**
กลยุทธ์การบริหารงาน (X2)		1	.509**	.291**	.659**	.262**	.327**	.379**
ระบบการทำงาน (X3)			1	.325**	.570**	.407**	.463**	.427**
รูปแบบการบริหารงาน (X4)				1	.314**	.231**	.118	.293**
บุคลากร (X5)					1	.441**	.276**	.348**
ทักษะ (X6)						1	.250**	.357**
ค่านิยมร่วม (X7)							1	.316**

หมายเหตุ ** p < .01 , * p < .05

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ระบบการทำงาน กลยุทธ์การบริหารงาน ทักษะ บุคลากร ค่านิยมร่วม และโครงสร้างองค์กร รูปแบบการบริหารงาน เท่ากันตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ระบบการบริหารงาน (X3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.427 ส่วนกลยุทธ์การบริหารงาน (X2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอันดับรองลงมา ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.379

ตารางที่ 5 สรุปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ปัจจัยการบริหารจัดการตาม แนวคิดแมคคินซ์ซี	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล		
	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r)	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
โครงสร้างองค์กร (X1)	.293**	.000	ต่ำ
กลยุทธ์การบริหารงาน (X2)	.379**	.000	ต่ำ
ระบบการทำงาน (X3)	.427**	.000	ปานกลาง
รูปแบบการบริหารงาน (X4)	.293**	.000	ต่ำ
บุคลากร (X5)	.348**	.000	ต่ำ
ทักษะ (X6)	.357**	.000	ต่ำ
ค่านิยมรวม (X7)	.316**	.000	ต่ำ

หมายเหตุ ** $p < .01$, * $p < .05$

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมี 7 ด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 รายด้านดังนี้

ด้านระบบการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด (อันดับ 1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.427 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกลยุทธ์การบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (อันดับ 2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.379 อยู่ในระดับต่ำ

ทักษะ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (อันดับ 3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.357 อยู่ในระดับต่ำ

บุคลากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (อันดับ 4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.348 อยู่ในระดับต่ำ

ค่านิยมรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (อันดับ 5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.316 อยู่ในระดับต่ำ

ด้านโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (อันดับ 6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.293 อยู่ในระดับต่ำ

ด้านรูปแบบการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (อันดับ 6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.293 อยู่ในระดับต่ำ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ปรากฏผล ดังนี้

1. โครงสร้างองค์กรมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. กลยุทธ์การบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ระบบการทำงานมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. รูปแบบการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. บุคคลากรมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
6. ทักษะมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
7. ค่านิยมร่วมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง ประกอบด้วย ระบบการทำงาน กลยุทธ์การบริหารงาน ทักษะ บุคคลากร ค่านิยมร่วม โครงสร้างองค์กร และรูปแบบการบริหารงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแต่ละปัจจัยส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามลำดับ ดังนี้

1. ระบบการทำงาน จากการวิจัยพบว่า ระบบการทำงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด อาจเป็นผลมาจากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งมีระบบการบริหารงานที่ดี โดยผู้บริหารมีการวางแผนกระบวนการทำงาน สนับสนุนการทำงานภายในองค์กร มีการทำงานที่เป็นขั้นตอน มีระเบียบแบบแผนในการทำงาน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญให้ประชาชนทราบทางเว็บไซต์ขององค์กร มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อปฏิบัติงานได้รวดเร็ว เช่น นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อให้บริการยื่นคำร้องออนไลน์ได้ 24 ชั่วโมง เพื่อประชาชนได้รับบริการที่ สะดวก รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา เรียมริมมะดัน (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจะเชิงเทรา จังหวัดจะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจะเชิงเทรา คือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน

2. กลยุทธ์การบริหารงาน จากการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอันดับรองลงมา อาจเป็นผลมาจากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง มีการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การกำหนดแผนงานและโครงการที่ชัดเจนที่จะดำเนินงาน เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กลยุทธ์การบริหารจัดการที่ดี ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2551) ได้ศึกษาความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานเทศบาล คือ กลยุทธ์

3. ทักษะ จากการวิจัยพบว่าทักษะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง มีผู้บริหารที่มีทักษะ แนวคิดในการบริหารที่ดี มีการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานมีความคิดริเริ่มในการพัฒนางาน เช่น มีการสร้างนวัตกรรมในการทำหุ่นลอยน้ำ (BOOM) เพื่อตัดขยะบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ และบุคลากรมีความรู้ มีทักษะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน องค์การมีการพัฒนาทักษะให้บุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการจัดอบรมหลักสูตรต่างๆที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา เรียมริมมะดัน (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา คือ ด้านทักษะความรู้ความสามารถ

4. บุคลากร จากการวิจัยพบว่าบุคลากรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อาจเป็นผลมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งมีการบริหารกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการ มีประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรมโดยคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินฯ และมีการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ตามผลการปฏิบัติงานที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกิจ ศรีชนะ และคณะ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 คือ ปัจจัยด้านบุคลากร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ (2554) ได้ศึกษา การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : วิเคราะห์กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล

5. ค่านิยมร่วม จากการวิจัยพบว่า ค่านิยมร่วมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อาจเป็นผลมาจากการที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รวมทั้งยังมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ สามารถตรวจสอบความโปร่งใสได้ บุคลากรมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ยึดมั่นในวัฒนธรรมองค์กร ปฏิบัติตามจรรยาบรรณขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง และมีการยกย่องบุคคล ต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชัย สิงห์ฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

6. โครงสร้างองค์กร จากการวิจัยพบว่าโครงสร้างองค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งมีการแบ่งส่วนงานตามอำนาจหน้าที่ มีการมอบอำนาจตามโครงสร้างขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชัย สิงห์ฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความเหมาะสม ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

7. รูปแบบการบริหารงาน จากการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน และมีรูปแบบการบริหารที่กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิมลภาณ รัชตมงคลชล (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล คือ ด้านรูปแบบการบริหาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1. จากการศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง ควรมีการปรับปรุงกระบวนการการทำงาน การบริหารงาน การติดตามการประเมินผล ให้มีความโปร่งใส
2. ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กร
3. ควรสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรและระหว่างบุคลากรด้วยกันอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งถัดไป ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจะได้ข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์
2. ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ คุ่มพะเนียด.(2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาการประปาส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่).วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจษฎา เรียมริมมะดัน. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารราชนครินทร์, มกราคม-มิถุนายน
- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการ PAD 6102 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์. (2551). ความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต .วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระครูวิมลภาณ รัชตมงคลชล. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 12(1), 89-100.
- พิสิฏฐ ศรีชนะและคณะ. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี. วารสารพัฒนาการเรีนนยุคใหม่, 6(2), 300-330.

วรชัย สิงหฤกษ์ (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์

ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 14 (1), 67-76.

สิริกัญจน์ เอี่ยมอาจหาญ (2554). การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :

วิเคราะห์กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)

มหาวิทยาลัยศรีปทุม.